

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхады, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

ПУЛЬС

Бронзавыя медалі — у Кухарэнкі і Макарава

Два бронзавыя медалі здабылі беларускія спартсмены на чэмпіянаце свету па дзюдо, які завяршыўся 14 верасня ў японскай Осацы. Сяргей Кухарэнка заняў трэцяе месца ў вагавай катэгорыі да 90 кілаграмаў, а Ігар Макараў — у вагавай катэгорыі да 100 кілаграмаў. Астатнія беларускія аюдоісты (шэсць мужчын і чатыры жанчыны) не трапілі ў васьмерку наймайдзейшых.

Найбольшую колькасць узнагарод узялі гаспадары — 9 (6 залатых, 1 сярэбраную і 2 бронзавыя). Усяго ў чэмпіянаце ўзялі ўдзел больш за 600 спартсменаў з 97 краін.

Дамітрый УЛАСАЎ.

Разлічыся за электраэнергію...

Распаўненне гаспадарчага суда Мінскай вобласці, прынятым 10 верасня, заблакаваныя банкіскі рахунак калгаса «Партызанскі край» Салігорскага раёна. Усе сродкі будуць цяпер ісці на пагашэнне доўгу за электраэнергію, які складае 117 мільёнаў рублёў.

Начальнік мікрааіснага аддзялення «Энерганагляд» Мікалай Дубоўскі расказаў БелаПАН, што іскі ў гаспадарчы суд падзелены на 17 прадпрыемстваў — злосьных неплацельшчыкаў з Салігорскага і Любчанскага раёнаў. З іх найбуйнейшы даўжнік — жыллёва-камунальная гаспадарка «Любань», якой трэба заплаціць энергетыкам і мільярд 190 мільёнаў рублёў.

І іскі ў судзе ўжо разгледжаны і прыняты да выканання, заўважыў М.Дубоўскі. Але ці змогуць гаспадары вырнуць даўгі, застаюцца вялікімі запытамі, бо ў большасці з іх на рахунак «гуляе вестер». Застаюцца такія захаваны, як канфіскацыя маёмасці, але і яна, на думку галоўнага энергетыка раёна, маладэфектыўная — у эканамічна слабых калгасах практычна не засталася маёмасці, якая можа зашчыніць дастойнага пакупніка.

Ларыса НАСАНОВІЧ.

Вядзецца следства па справе аб хабары

Пракуратура Першамайскага раёна Віцебска вядзе расследаванне крымінальнай справы, узбуджанай у адносінах да намесніка дырэктара Віцебскага камбіната швейных тканін Віктара Мінава. Ён падарваўся ў атрыманы хабару ад прыватнага прадпрыемства. В.Мінава затрымалі ў ягоным службовым кабінце ў момант перадачы яму грошай, а праз два дні арыштавалі і змясцілі ў следчы ізалятар.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Самыя экзатычныя аўтамабілі і матацыклы

Больш за 7 тысяч мінчан і гасцей сталіцы наведлі выставу незвычайных і рэдкіх узорак аўта- і мотатэхнікі «Мотаршоу-Экзотыка», якая прайшла 13-14 верасня ў Мінску ў рамках святкавання Дня горада.

Самыя экзатычныя аўтамабілі наведвальнікі вызначылі BMW 635 (клуб «Street Racing»), тэтул самага экзатычнага матацыкла атрымаў матацыкл гэтага самай маркі (клуб «Жалезныя браты»).

Прадстаўнікі сродкаў масавай інфармацыі самым экзатычным аўтамабілем назвалі «Мерседэс-Бенц» 1939 года выпуску, а самым экзатычным матацыклам, на думку журналістаў, стаў «Дніпр-М-11» (мотаклуб «Дэсперадас»).

Аляксей АРЭШКА.

Курсы замежных валют на 16 верасня

Нацыянальны банк Беларусі ўстаўляе на 16 верасня наступныя афіцыйныя курсы замежных валют:

1 долар ЗША — 2100 рублёў	1 латвійскі літ — 686,20
1 еўра — 2369,43	1 маладзёцкі лей — 154,58
1 расійскі рубель — 68,40	1 нарэцкая крона — 286,42
1 аўстрыйскі шылінг — 1392,40	1 польскі злоты — 532,33
1 багарскі лей — 1217,25	1 сінгапурская даляра — 1198,63
1 дацкая крона — 319,03	10 000 турэцкіх лір — 15,27
1 СДР — 2870,13	1 украінская грыўна — 393,66
1 ісландская крона — 26,70	1 англійскі фунт стэрлінгаў — 3375,43
10 японскіх іен — 178,81	1 чэшская крона — 72,41
1 казахскі тенге — 14,23	1 шведская крона — 258,06
1 канадскі долар — 1540,04	1 швейцарскі франк — 1523,12
1 кувейцкі дзінар — 7051,36	1 эстонская крона — 151,42
1 кыргызскі сом — 49,12	
1 латвійскі літ — 3688,42	

Амбасада ЗША выдзяляе грант у памеры 28.000 долараў на рэстаўрацыю дома Тадэвуша Касцюшкі

Амбасада ЗША паведаміла аб выдзяленні гранта ў памеры 28.281 долар на практ аднаўлення дома Тадэвуша Касцюшкі — сына Беларускай зямлі і героя амерыканскай Рэвалюцыі.

У шырокім падпісанні гранта, якая адбылася 12 верасня, прынялі ўдзел прадстаўнікі ўрада, намеснік пасла Кэры Сцюарт, начальнік ўпраўлення культуры Брэскага абласнага выканаўчага Рыгор Бысюк і каардынатар праекта рэстаўрацыі, спецыяліст па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Брэскай вобласці Леанід Несіярчук.

Верны сын свабоды і дэмакратыі Касцюшка быў блізім сябрам Томаса Джэферсана — трэцяга прэзідэнта ЗША, бацькам амерыканскіх інжынерных войскаў і распаўсюдніка адмысловых фартыфікацыйных збудаванняў ваеннай акадэміі ЗША ў Вест-Пойнце, штат Нью-Йорк. Значную частку свайго жыцця Касцюшка прысвяціў змаганню за свабоду і незалежнасць сваёй радзімы. У саветскія часы ягоныя заслугі перад Беларуссю, гэтак жа як і ягоны ўклад у рэвалюцыйную ваіну ЗША, былі забыты і заняпадзі.

Злучаныя Штаты ўшанавалі Тадэвуша Касцюшку разнастайным чынам, уключаючы ўсталяванне ягонай статуі ў Лайфет-парку ў Вашынгтоне, навуццель Беларускага дома, амерыканскі бок утвараў, што рэстаўрацыя ягонай радавой сядзібы калі беларускага Косова і стварэнне тым пастаяннага музея стануць адпавядаючай і заслужанай данінай павагі адной з найвялікшых гістарычных фігур Беларусі.

Ахвяраванне з боку Злучаных Штатаў складае толькі частку сродкаў, неабходных для завяршэння рэстаўрацыі дома Касцюшкі. Брэсцкі абласны выканаўчы орган у будаўнічым праекце, рэалізацыя якога ўжо пачалася.

(З прэс-рэліза Амбасады ЗША ў Беларусі.)

УТОЧНЕННЕ

Не в 18.00, а в 12.30

В суботнім номере напачатку Обращение семей почтенных известных людей к гражданам Беларуси. В текст вмонтирован коллаж, подготовленный организаторами акции. К сожалению, на нем ошибочно указано не то время, на которое назначено начало акции. Стать в "цель неравнодушных людей" можно сегодня, 16 сентября, не в 18.00, а в 12.30.

Вниманию таксистов Минска!

Заплату за возвращение сумки и бумажки и дискетам, оставленной в такси вечером 12 сентября в Троицком предместье. Тел. 227-80-54, Владимир.

Василь ГРОДНИКАЎ

Калі пыл на баране...

Субота, якая толькі што мінула, была бадай што самай спякотнай у восеньскую пару — «летні зайчык» сярод бабінага лета. У той дзень у Кунцаўшчыне, побач са сталіцай, у якой на шырокую нагу гараджане святкавалі Дзень горада, віншавалі... мужчын-камбайнёраў, шафёраў, аператараў сушыльных такоў і некаторае калгаснае начальства.

Праўда, сярод іх была адна жанчына — сапраўды хлебароб-фермер Ірэна Парфяновіч. Астатнія жанчыны, што выхадзілі на віншавальную сцэну, — старынін прадкамбай. Яны служылі прыгожым дадаткам да мужчын — кіраўнікоў гаспадарак, галоўных аграномаў, галоўных інжынераў.

Забягаючы наперад, скажу: свята было раённым, гучным, было шмат прызёраў і прызоў — гаспадаркам уручалі трактар МТЗ, легкавушкі, камбайнёрам, шафёрам, аператарам — халадзільнікі, тэлевізары, печы СВЧ, наборы посуду і канверты. Я дарэмна хваляваўся за бюджэт Мінскага райвыканкама. Акзалася, што падарункі былі... дармавымі. Іх купіў (ці аплаціў) дэпутат, намеснік старшыні пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (ён жа — некалішні заснавальнік камерцыйнага прадпрыемства «Дарыда», што працуе на тэрыторыі раёна) Уладзімір Дзялендзік!

Шчыра прызнаюся, я не вытрымаў і пацпеў за Уладзімірам Віктаравічам на перакр, каб там паіснуў яму руку. Дыва што! Гэта ж вам не які-небудзь райскі алітарх, што за мяжой англійскіх фунтаў стэрлінгаў купіў футбольны клуб і выкідае мільёныя долараў на раскрутку КІПФ, а яго дзіцера з сумнінай знешнасцю і рэпутацыяй. Наш жа мезэнат не пашкадаваў уласных грошай, каб аддзячыць тых, у каго (не, у механізатараў рукі хлеба не пахнуць. Паэт сцхлюсь. Я нюхаў —

дзе там Сяляраў пахнуў!) пахніваў саліны на рамонце староў зернезборачнай тэхнікі, у каго вузлаваты, наварызаныя, парэзаныя рукі, але па сапраўдному задатыя. Яны сееці, расцілі, убіралі і азваілі на ток багаты ўраджай. У каго яшчэ не выявіліся мяшкі пад вачыма і вочы яшчэ заставаліся пачырванелымі ад недастаных начэй, у каго яшчэ стаялі у вушчах алгальскія жонкі: «Табе камбайн і то даражэй за сямя, за мяне!», у каго яшчэ ў роце да гэтага часу сушыць: за

час жыўа — ні кроплі сіўку!

Але ж з Уладзімірам Дзялендзікам я яшчэ паспеў пафлісафаставаць. Сёння ж свята ў Мінскім раёне! Ды якое свята! Саступілі толькі аднаму Гродзенскаму раёну, які па «вагавых катэгорыях», каленне ж не раўня навакольным раёнам сталіцы. 106 тысяч тон збожжжа сабралі хлебаробы Мінскага раёна, абмываючы такія «жэтыкі» краіны, як Нясвіжскі, Слуцкі і Капыльскі раёны! Хоць па ўраджайнасці на гектар тут рэкорды не пабілі, але хлебны каравай, пагадзіцеся, даволі важкі! Яно так калі пыл на баране, дык і блін на рэшысе... Таму сярод гэтых быў сам міністр сельскай гаспадаркі Зянон Ломаш, першы намеснік старшыні абласнага выканаўчага камітэта Леанід Крупец (сам «губернатар», які абяцаў за-

сыпаць краіну хлебам, чамусьці не прыехаў). Не скупіўся на падзяку і сам Уладзімір Дзялендзік, які знайшоў для сялян прастыя, але такія зразумелыя хлебаробамі словы спагады і ўдзячнасці пераможцам жыўа і іхнім сем'ям, родным і блізім за іх клопаты, падтрымку, цярпенне...

...На сцэну пачалі ўзнімаша сіцілыя, апранутыя ў няёмкія для іх гарнітуры, пры гальштукх у тэтуку гарачыня, у рыпучых чаравіках, што яшчэ з леташніх дажнікаў сохліліся і зліжаліся ў клядоўках, «аратыя жыўа». Упрыгожаныя павязанымі цераз плячы чырвонымі стужкамі пераможцаў жыўа, яны і самі чыравалі ад поізраў гасцей. Задаеша, ім было б зручней зменю-другую пад гарачым сонцам паўважаша на жніўным палятку, чым у гэтым «церазядзельніку»

выстаўляша на паказ людзям. Сапраўдныя героі звычайна — сіцілыя людзі. Хоць і не дазваляе расшаркацца перад імі гэзкая плошча, але ўсе-такі я паспрабую назваць імёны хоць некалькіх з іх. Дужа ж сімпатычнымі яны паказаліся мне!

Вось на сцэне першыя пераможцы. Гэта экіпаж камбайна з І-й Мінскай пушчафабрыкі Леанід Барыска і Сяргей Юдзішкі. Яны павязуць дамоў па халадзільніку. Гэтаж ж дэбю дэставіць сваім сем'ям камбайнёры сельгаспрадпрыемства «Усход» Сяргей Герасімовіч і Аляксандр Лешеня, а таксама камбайнёры з калгаса імя Гастэлы Леанід Дзяргай і Васіль Луцкі, з агракамбіната «Жановічы» — Аляксандр Уласевіч і Аляксей Сазонаў. А вось экіпаж жонкі і мужу Валентам Ганне і Міхаліу ўручылі

печ СВЧ і халадзільнік. Што каму — дома разбуршуша. І да вадзіцеляў дайшла чарга. Халадзільнікі атрымліваюць Васіль Баранчук з І-й Мінскай пушчафабрыкі, Іван Шлак з калгаса імя Гастэлы, Іосіф Сягала з пушчафабрыкі імя Крупскай, Юры Жува з аб'яднання «Рані», Пётр Капаніш з аграпрамы «Рассвет».

Устаўіў свае «пяць капеек» райкам Рэспубліканскага саюза моладзі — наборам посуду адзначыў ударную працу маладзёжных экіпажаў з сельгаспрадпрыемства «Усход» Сяргей Асочка і Аляксандра Богдана, з агракамбіната «Жановічы» Міхаліа Саковіча і Сяргея Якавічука.

Асаблівай разнастайнасці прызоў не было. У асноўным — халадзільнікі. Ну, цяпер, думаець,

у Мінскім раёне дамашнюю жыванасць будуць біць і калюць не на першыя займы, як звычайна, а вясной і летам. Не бяда — ёсць у чым захоўваць свежаніну. Дасць Бог, на лета Уладзімір Дзялендзік раскашліцца на маразільнікі. Вядома ж, калі да таго часу яго не «выдзіць» канчаткова дзяржаўныя ўстановы і арганізацыі, а разам з ім і канчаліся раённыя «Дажынкi-2003». За столікамі на паляны амаль нікога не было. Некуды падзеляліся і пераможцы. Можна паехаці на «Дарыду» за прызамі, а можа, у зацэні аддаленых куткоў кунцаўшчынскага парку абмываці прызы і ўласную славу.

Яны мелі права і на першае, і на другое.

Фота Паўла АРЦЮШКЕВІЧА.

Беларуская Служба Радыё Палёнія

запрашае сваіх слухачоў узяць удзел у чарговым конкурсе, прысвечаным зьменам, якія адбываюцца ў Польшчы ў сувязі з уступленнем краіны ў склад Эўрапейскага З'вязу.

Дастаўка сачынь на напісаны перадачы, альбо публікацыямі на старонках «Нашай Нівы», «Біжэ Інфармацыі», на сайце «Радыё Радзіца» і адказаў на некаторыя прашаньня, каб магчы атрымаць адну з няшых узнагародаў!

Пулкэйне:

— на кароткіх хвалях 41 і 49 м, а 16:30 і 19:30;
— на стадаарожніку Eutelsat II F6 Hot Bldr, а 7:30 і 23:30, 16:30 і 19:30;
— у трансыляцыях на хвалях Radio znad Wilni 103,8 FM і Baltic Waves на siaredbuch chvalach
— у сыстэме RealAudio і Windows Media на сайце www.radio.com.pl/polenia.

РЕПЛИКА

Нас призывають затянуть пояса

Те, кто сам этого, скорее всего, делать не собирается

Выступая на праздновании Дня города перед жителями белорусской столицы, А.Лукашенко высказался по поводу недавнего решения российского правительства прекратить поставки газа в Беларусь по льготным тарифам. Это предполагается сделать, как известно, с 1 января 2004 года.

Вот что он сказал: «Нас все пугают: Россия, вот мы цены на газ поднимем и т.д. Все это обойдется в 120 примерно миллионов долларов. Для нашей страны 120 миллионов долларов... Даже и говорить нечего про эту цену! Но мы должны понимать, что это — деньги. И экономить придется, начиная от окон при подготовке к зиме, чтобы не плакались потом на телевизоре с каждого экрана: ах, у нас вот тут вот холодно! Хотите, чтобы было тепло, сделайте хоть то, что от вас зависит. Вы должны понимать, что только своим трудом, как бы мы ни плакали, можем обеспечить свое благосостояние. Я не вижу причин для какого-то обального роста цен».

Хотелось, честно говоря, отметить «глобальные» мысли нашего кормчего оставить вообще без внимания или, на худой конец, без комментария. Но за

дело... Даже городскому воробью, склеивающему крошки со стола, сегодня понятно, во что могут вылиться для рядовых граждан Беларуси последние российские инициативы. Увеличение в три раза с 1 января 2004 года цены на газ, кроме «дурачного» примера для российских импортеров нефти и других энергоносителей, очевидно, вызовет и ценную ценовую реакцию у нас, в Беларуси. Сложно точно рассчитать в условиях нашей стагнирующей экономики коэффициенты повышения цен на товары и услуги, но можно совершенно точно сказать: значительно порождают коммунальные платежи и транспорт.

И очень сомнительно, открыто говоря, что человек, который произнес приведенные выше слова, сам покажет пример экономии: продаст часть своего

Дмитрий СAKOVIЧ, житель Минска.

Вы яшчэ не падпісаліся на «Народную волю» на IV квартал 2003 года? Не спазніцеся...

ПУЛЬС

Чарговы з'езд партый БНФ

VII з'езд Партыі БНФ і VIII з'езд грамадскага аб'яднання БНФ «Адраджэнне» пройдуць у Мінску 20-21 снежня гэтага года. Такое рашэнне прынята на пасяджэнні Сойма Партыі БНФ. Упершыню прадугледжана асобная квота для членаў Партыі БНФ, абраных дэпутатамі мясцовых Саветаў, — усе яны будуць дэлегатамі з'езда.

Старшыня партыі Віктар Вячорка азнаёміў сваіх калег з вынікамі апошніх сацыялагічных даследаванняў, згодна з якімі толькі 7 працэнтаў беларусаў не лічаць каштоўнасцю нацыянальны суверэнітэт. Па словах Вячоркі, не варта спадзявацца на тое, што А. Лукашэнка стане абаронцам суверэнітэту. Яго пазіцыі ў самой Беларусі, сказаў Вячорка, імкліва падаюць. У такой сітуацыі, лічыць лідэр партыі, для абароны незалежнасці краіны неабходна фарміраваць дзяржаўныя палітычныя сілы або ініцыятывы, што стаяць на пазіцыях дэмакратыі і суверэнітэту. Гэтую ролю, значна, ён, павінна адгравіць агульная ініцыятыва пяці партый — Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Партыі БНФ, Беларускай партыі працы, Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады і Партыі камуністаў Беларускай.

Авіядыспетчары супраць

Беларускія авіядыспетчары выступаюць супраць пагаршэння свайго правага становішча — у сувязі з пераходам на кантракт тэрмінам на адзін год. Адавадзена заява была днём прынята на сходзе пярэдняй арганізацыі авіядыспетчараў РУП «Беларусьавіяцыя» Дзяржаўнага прафсаюза транспартнікаў у Мінску. Прадстаўнікі прафсаюза заяўляюць, што «дзякні адміністрацыі менш за ўсё скрываюцца на ўмацаванні працоўнай і вытворчай дысцыпліны». «Кантракт паставіць людзей, якія выконваюць складаную працу і патрабуе ад выканаўцы максімальнай канцэнтрацыі, ва ўмовах, калі авіядыспетчар павінен будзе думаць не аб працы, а пра тое, што заўтра яго могуць звольніць», — таварышчы ў заяве. Гэта, у сваю чаргу, «не сядзіць на ўмацаванні дысцыпліны і бясцэнна палетаў».

Ірына ЛЕУШЫНА.

Археалагі знайшлі рэшткі аршанскага замка

Вынікам археалагічных раскопак у Оры (Віцебская вобласць) стала знаходжанне рэшткі фундаменту замка, які стаў тут у XIV-XVII стагоддзях.

Плошча раскопак складала 20 квадратных метраў. На глыбіні ад 85 см да 1,9 м археалагі знайшлі магутны фундамент з валуноў вышэйняй кляды аднаго метра, а з паўночнага боку — адмоства з валуноў меншага памеру. Валунныя выкаплены на завалаваную падашчу з даламат гліны, пяску і бітай гліны. Апрача таго, археалагі знайшлі пры раскопках фрагменты керамікі, вырабы з металу і шкла, якія адносяцца да XVI-XIX стагоддзяў.

На думку вучоных, для ўзнаўлення больш поўнай карціны неабходна працягнуць раскопкі, якія, магчыма, аднавіцца ў будучым годзе.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

Сапёр, які не памыляецца

Да ўрадавай ўзнагароды рэкамендавала камандаванне 11-й асобнай механізаванай брыгады, што даславаўся ў Слоніме, старшага прапаршчыка інжынерна-сапёрнага батальёна Уладзіміра Лямзіна. За восем гадоў безаказнай службы ён абвясціў 2,217 боепрыпасаў, усталяваўшы гэтым самым сваясаблівы рэкорд сярод сапёраў.

Як паведамілі карэспандэнту БелаПАН у штабе злучэння, абвясціў Лямзінаў на сродках, міны, гранаты і ішныя боепрыпасы адносяцца да часу Вялікай Айчыннай вайны, што патрабуе ад спецыяліста асаблівага майстэрства і незвычайнай мужнасці. Працаваў з імі Уладзімір Лямзінаў даводзілася не толькі на зямлі, але і пад вадой. Так, паводле статystыкі, што выдзеша ў батальёне, з абвясціўшых на ім летас 187 боепрыпасаў больш за траціну знаходзіцца на дне вадаёмаў.

Андрэй ЧЭМЭЛЬ.

Затрыманы з грашыма ў руцэ

12 верасня пракуратура Гродзенскай вобласці заявіла супраць старшыні Барозаўскага гарыканкама (горад Барозаўка, Літвінскі раён) Аляксандра Сасноўскага кримінальную справу па артыкуле 430 ч.3 «Атрыманне хабары асобай, якая займае службавы становішча».

Старшыня гарыканкама і дэпутат Літвінскага райсавета быў затрыманы падчас атрымання хабары ў памеры 1.500 долараў ЗША. Грошы яму даў мясцовы падпряміальнік за спрыянне ў продажы нерухомай са зніжэннем кошту.

Паводле слоў следчага пракуратуры Гродзенскай вобласці Мікалая Брыцько, цяпер Сасноўскі знаходзіцца ў следчым ізалятары Гродна. На заканадаўстве яму пагражае пазбавленне волі тэрмінам ад 7 да 15 гадоў.

Юлія ДАРАШКЕВІЧ.

КИНО

Акулич и Сакуро создали семью

Разбитых сердец и горьких слез не было. Олег Акулич не ушел от жены, а Эвелина Сакуро не бросила мужа. Поженились звездный паре режиссеры Ирина Васильева и Сергей Аранов в сериале «Отель исполнения желаний».

Фильм снимает канал ОНТ. На Коммунистической 6 соорудили даже павильон, где идут съемки. «Отель» — первый отечественный проект такого рода. Как отметили Ирина Васильева, «это наш сериал, с нашими звездами, на нашем телеканале».

Создатели сериала почему-то предпочитают не говорить, о чем фильм. Но уже по тому, что главные роли в сериале исполняют звезды комедийного жанра Олег Акулич и Эвелина Сакуро, можно предположить, что первый кинопроект ОНТ — комедийный сериал.

Опыт работы над подобными фильмами есть и у актеров, и у режиссеров, и у сценаристов — опытных белорусских КВНщиков. Ирина Васильева — режиссер комедийного сериала «Ускоренная помощь», ребята из КВН писали к нему сценарии. «Ускоренная помощь» несколько лет назад с успехом прошла на российском канале ОРТ. Позже сериал купили телеканалы 12 стран. В 2000 году «Ускоренная помощь» была представлена на конкурсе телевизионной премии «Тэди» и была близка к тому, чтобы получить признание зрителей. «Ускоренная помощь» — это комедийный сериал, который ОНТ говорит, что телезрители увидят все 12 серий подряд.

Мария ЭЙСМОНТ.

ЖУРНАЛИСТСКОЕ РАССЛЕДОВАНИЕ

Изнанание

Ганцевичские чиновники, используя «бесценный» опыт минских коллег, преследуют успешного директора школы

Не лицеем единым, судя по всему, жива белорусская чиновничья рать. Увидев, как безнаказанно высшая власть в Беларуси расправляется с единственным белорусскоязычным лицеем, власть низшая, а точнее, местная решила применить армейский принцип «Делай, как я!» и на местном уровне окончательно развела себе руки.

Игорь ДРУЩИЦ (на фото), учитель высшей категории, директор Любашевской базовой школы, что под Ганцевичами, за четыре года вывел ее на первое место в конкурсе на лучшее образовательное учреждение района. В марте этого года он «бросил перчатку» одному из начальников — председателю сельсовета — на местных выборах. И, как утверждают многие сельчане, выиграл эти выборы (если бы не сомнительные результаты досрочного голосования). В местный совет Друщиц тем не менее не попал, зато... «попал под раздачу» укрупнившей свою власть после выборов председателя райисполкома Владимира Столяра, который, как утверждают некоторые местные жители, и отомстил Игорю Александровичу через районный отдел образования (РОО) — лишил его работы в своей родной деревне.

И вынужден теперь Игорь Друщиц ездить на своем старом, разваливающемся «Мерседесе» 1979 года выпуска на новое место работы — в Куковскую среднюю школу, что в двадцати километрах от его дома. Каждый день... Тратя при этом, кстати, треть своей зарплаты на бензин.

И хотя решение о прекращении контракта Игорю вручили в РОО еще в конце августа, в школе недоумевают до сих пор: директор их устраивал, дети его любили, учителя уважали, школа удерживала по всем показателям первое место в районе.

29 августа, в тот же день, когда директор был уволен, учителя написали письмо в Министерство образования с просьбой объяснить мотивы увольнения директора. Самое интересное в этом то, что письмо подписали ВСЕ 11 (!!) учителей Любашевской базовой школы (т.е. девятилетней — А.С.), включая только что назначенного директора Галину Кондратович. Ответа из высокой инстанции пока нет.

Официальная позиция

Приехав в Ганцевичи, я отправился сначала в райисполком. «Надеялся», что гонители Друщица, внятно объяснив причины своего поведения, отойдут от меня вою охоту ехать в школу и разбираться с конфликтом дальше. Не отбили...

Тем не менее к заведующему РОО при Ганцевичском райисполкоме Владимиру МУХЕ, которому как раз и оказался крайним в скандале с увольнением директора, не проливший контракт с ним, пробиться было не просто, а... очень просто. Владимир Владимирович, услышав, что к нему пришел корреспондент, сразу же пригласил меня в свой кабинет. Правда, после того как я сообщил исполкомовскому чиновнику название нашей газеты, у него, как мне показалось, несколько пересекло в горле... Хотя на мои вопросы он отвечал вполне охотно.

— Контракт с Игорем Друщицем не был мной продлен только по одной причине, — сказал Владимир Владимирович, — в течение года он получал два экзамена, включая выговор исполкома.

— А конкретнее?

— Выговор от исполкома Друщиц получил за ненадлежащее содержание территории при школе и нарушение мер по устранению этих недостатков.

— Что это значит?

— Ну, заросла бурьяном территория. Распространялся по этому поводу я не хочу... А замечания были вынесены начальником отдела образования... Была проверка ОБЭП (отдел борьбы с экологическими преступлениями. — А.С.). Фактов грубого нарушения или нарушения не было, но финансовые нарушения были. У нас сейчас, как известно, год наведения порядка на земле, а школа заросшая, не выносите мусор.

— Когда был объявлен выговор и сделаны замечания Друщицу?

— В марте, мае и июле этого года (то есть, после местных выборов, в которых принимал участие опальный директор. — А.С.).

— Есть мнение, Владимир Владимирович, что полномасштабный «наезд» на директора, многочисленные проверки и, в конечном счете, увольнение связаны с его участием в местных выборах в марте, когда Игорь Друщиц соперничал с действующим председателем сельсовета Владимиром Гордеем...

— Однозначно это не так. Ни для одного руководителя, ни для одного подчиненного политическая взгляды не являются основанием для каких-то преследований. Кри-

тием являются чисто профессиональные качества работника. — Скажите, увольнение Игоря — это Ваша личная инициатива или Вы это сделали под давлением сверху?

— Это моя личная инициатива.

«Хотелось верить в правду!»

Самая жертва скандала считает, что его увольнение напрямую связано с его попыткой выиграть местные выборы. «В начале февраля состоялось общее собрание колхозников (в тот момент я уже выдвинулся в депутаты), — рассказывает Игорь Друщиц. — Председатель райисполкома Владимир Михайлович Столяр, выступая, с трибуны заявил, что в нашей школе учителя вместо того, чтобы учить детей, якобы занимаются политикой. В деревне лопнуло шлуки, что школу скоро закроют».

— Говорят, Вы публикуетесь в местной независимой прессе... За последние три года я опубликовал только одну статью. Она была о том, как наши учителя выигрывают один из областных конкурсов.

— Ощущали ли Вы давление, связанное с Вашим участием в выборах?

— Заведующий РОО Владимир Муха вызвал меня наедине и начал со мной конкретные вопросы: хочешь работать? — сними кандидатуру. Первый раз я сказал: «Подожду». Потом ответил конкретнее: «Нет! В выборах буду участвовать».

— Почему вообще решили пойти на выборы?

— Хотелось обить депутата, победившего, что это такое. Хотелось верить в правду, в закон.

— Не жалете, что пошли на выборы? Если бы Вы отказались, власти, очевидно, от нас отстали бы...

— Не жалю! По крайней мере, я расставил для себя точки над «i». За последние три года я не жалю, что пошел на выборы. Раньше я был наивным, думаю, что у нас есть правда и закон. Но их нет, есть самоуправство чиновников, которые не брезгуют любыми методами, чтобы проводить «правильную» политику. Что я потерял? Потерял хорошие отношения с Мухой, да и мнение о нем изменил не в лучшую сторону.

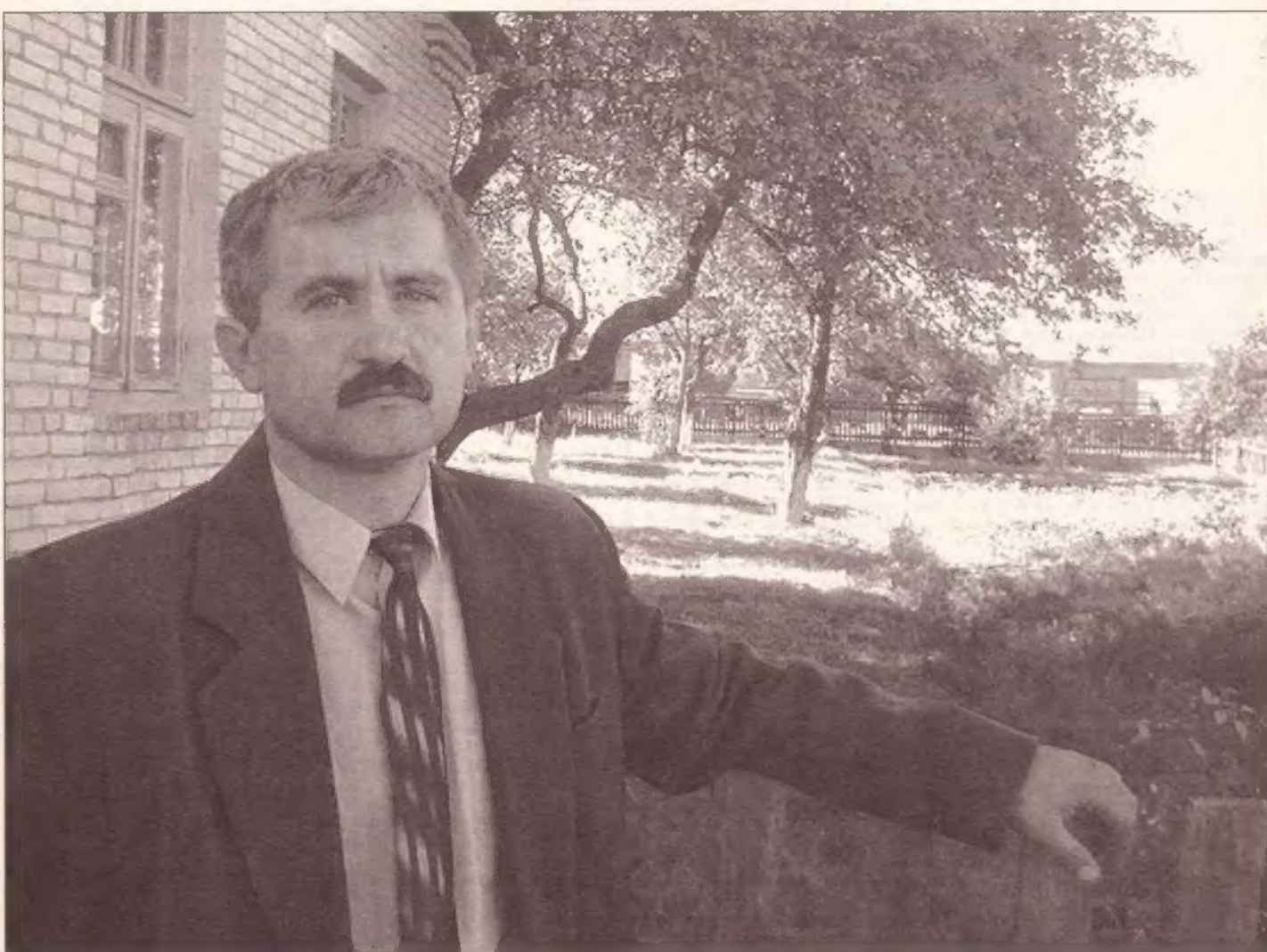
Что думают в школе об уволенном директоре

Любовь РОГАЛИНСКАЯ, учитель химии и биологии:

— Игорь Александрович обладает очень хорошими качествами и как человек, и как педагог. Дети его любят, он их может и на руках носить. В нашем коллективе все вопросы с Игорем Александровичем всегда решались хорошо, полюбовно. Это могут подтвердить все учителя, иначе они бы не подписали письмо в Министерство образования. Кстати, предыдущий директор Владимир Владимирович Муха нас тоже вполне устраивал. Ничего плохого про него сказать не могу.

Галина КОНДРАТОВИЧ, бывший завед., а ныне назначенный РОО директор Любашевской базовой школы:

— Для нас снятие Игоря Александровича было абсолютно неожиданным решением, буквально как обухом по голове. Школа на хорошем счету, все было у нас хорошо. У Друщица отличные отношения с детьми и с педагогами. Нет к нему никаких претензий нас. Если какие-то замечания

были со стороны исполкома, мы их сразу же ликвидировали. Никогда бурная вокруг школы не было. И политической в школе у нас не занимаются, у нас учат детей.

Олег НОВИК, учитель истории:

— Объективные основания для снятия Игоря Александровича, на мой взгляд, никаких нет. О работе директора говорят сами результаты, которых достигла школа. Как вы уже знаете, мы переехали в здание по результатам конкурса. Именно в нашей школе проходили многочисленные семинары по линии Минобразования, которые проводят обычно только в лучших школах. Наши дети — победители районных соревнований, занимают призовые места на олимпиадах по разным предметам, участвуют в областных олимпиадах и выигрывают их. Соревнуясь, между прочим, с городскими школами и с гимназией.

Моральная атмосфера в школе очень хорошая, и о высокой моральной духе преподавательского состава говорит хотя бы тот факт, что письмо в Министерство образования подписали все учителя школы. До участия Игоря Александровича в выборах никаких проблем у нас с властями не было. Поэтому его «уход» я связываю только с его участием в выборах.

Кстати, и все проверки на нас проводились с мэртом. Я считаю, что нынешней власти не нужны люди компетентные, которые «горят» на рабочем месте, а нужны люди, беспрекословно исполняющие их приказы. Я считаю, что Муха исполнял волю председателя исполкома, который неоднократно заявлял о своем намерении закрыть школу, потому что там «занимались политикой, а не учат детей».

Кстати, сам Олег Новик время от времени пишет статьи в местную независимую газету «Ганцавіцкі час». Статьи совсем не о политике, а просто о проблемах образования. Говорят, что в райисполкоме четко отслеживают все публикации и ищут тех, кто их пишет. И «берут на карандаш».

И еще один штрих. В Ганцевичах, согласно информации Новика, нет ни одного представителя оппозиционной политической партии. Раньше была сильная ячейка БНФ, теперь не слышно и не видно, — говорит учитель истории.

— Насколько я знаю, Вы от имени коллектива звонили Анне Карачук, которая является председателем районного комитета профсоюза работников образования, и просили ее вмешаться. И что?

— И ничего. Анна Васильевна пригласила Владимира Муху приехать в школу вместе с ней и разо-

весной газета «Ганцавіцкі час», — 134 голоса были за председателем сельского Совета Гордея, у Друщица — всего 34. После того как посчитали итоговые голоса, оказалось, что результаты практически равны. Конечно, утверждать однозначно, что кто-то их подправил, нельзя. Но когда почти 23 процента из числа принявших участие в выборах голосуют досрочно, такие мысли не лишены права на жизнь».

Кстати, по официальным данным, соперник Друщица Владимир Гордей победил весной с результатом 55,4%. То есть если бы сомнительное досрочное голосование не было бы таким массовым, Друщица бы выиграл выборы однозначно.

Еще о бурьяне... Приехав в Любашевскую школу, я начал искать глазами тот самый бурьян, который так красочно описывал Владимир Муха. А что увидел в реальности? На редкость аккуратная и прибранная территория, подстриженный газон и никакого мусора. По информации учителей, последняя стрижка газона осуществлялась еще 15 августа, или за десять дней до приезда проверяющей комиссии. А что, по их словам, обеспечивалось все четыре года пребывания Игоря на посту директора.

25 августа была проведена комплексная проверка школы наведение учебного года. В проверяющую комиссию входили 11 человек, представляющих все службы района — санстанцию, пожарную службу, хозяйственные службы отдела образования и т.д. Ни один из членов комиссии не сделал ни одного замечания, в том числе и относительно «бурьяна».

Кстати, еще учителя рассказали мне и о таком факте: накануне увольнения Игорь Друщиц купил на 60 тысяч рублей краски для ремонта школы. За свой счет. В школе недавно забили собственным огородам — все делают для того, чтобы сделать более дешевыми обеды для школьников.

И еще один факт. Заведующий РОО Владимир Муха в беседе со мной пространно заявлял о неких финансовых нарушениях, обнаруженных многочисленными проверками. Мне удалось выяснить, что одним из самых «тяжелых» из них было следующее: один из сторожей получил зарплату за своего отца, тоже сторожа в этой школе (имея при этом на руках доверенность), расписавшись вместо него в отговорной ведомости. Стоит ли считать такое «нарушение» серьезным поводом для серьезных санкций против директора школы, решая сам, читатель!

А Друщица и Муха, коллеги по образовательному цеху, поспорились, похоже, окончательно. Раньше вместе ездили на заработки в Россию, дружили, как говорится в известном фильме, домами. Сейчас даже руки друг другу не подают. Когда Муха со своим сообществом вывел друга Друщица об увольнении, боялся даже поднять глаза. Стыдно, наверное, было...

Впрочем, как пел популярный бард, каждый выбирает по себе: женшину, религию, дорогу. Владимир Владимирович Муха, судя по всему, свою религию и свою дорогу уже выбрал...

Александр СИЛИЧ. Фото автора.

Брестская область.

Штрих к теме

Мнение председателя Ганцевичского райисполкома Владимира СТОЛЯРА:

— Друщица не соблюдал условия контракта. Это единственная причина прекращения по образовательной дисциплины. Если кто-то вам говорит, что это моя инициатива или некая политическая акция против Друщица — все это ложь. В результате проверки были обнаружены финансовые нарушения. Причем грубые. Он присваивал деньги, будем так говорить, 80-летнему старику, который проживает в Любашевском районе, он платил зарплату своему сыну. Он присваивал к общественной собственности имущество и за невыполнение программы по наведению порядка на территории Друщица хотел? Проходили ко мне его друзья и сообщники, а им все объяснял. Если бы мы его преследовали по политическим мотивам, то мы бы могли его вообще уволить. Но мы же его не уволить, мы предоставляли на выбор другие места работы. Это право наемателя, в том числе и Столяр. Задача не может состоять: «Контракт с вами расторгнут» — и я пойду.

ОТ РЕДАКЦИИ. Хотелось пожелать Владимиру Михайловичу все же оптимизма и долгих лет на руководящих постах. Но, может быть, еще рановато, г-н Столяр, называть коллегу уважаемого в Любашевской школе директора «сообщниками»? И еще. Как-то не согласовывается ваша позиция со словами ватшего его подчиненного Владимира Муха, который заявил мне, что в школе не было обнаружено «фактов грубого нарушения или присвоения материальных средств». Какому же из нас верить? Мы же, в свою очередь, внимательно расследовали эту конфликтную ситуацию, право решать, кто в ней виноват, а кто прав, оставляем за читателями.

СОРАМ!

Уладзімір Саўчанка «крышуе» БРСМ?

Гродзенскія «патрыёты» дабраліся да кішэняў працоўных і мясцовага бюджэту

Старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір Саўчанка прыняў рашэнне аб неабходнасці актывізаваць дзейнасць Беларускага Рэспубліканскага Саюза моладзі на тэрыторыі вобласці. Па выніках пасяджэння ў дэлегатаў сакратарства абкома БРСМ ім былі падпісаны адмысловы пратакол даручэння старшыням гар- і райвыканкамаў. Цяпер менавіта яны разам з кіраўнікамі падпрямстваў і арганізацый абавязаны садзейнічаць павелічэнню колькасці сабору БРСМ. Кошты актывізацыі дзейнасці БРСМ ускладняюцца на мясцовыя бюджэты і касі падпрямстваў.

«Губернатарскі пратакол» прадухлявае шэраг адміністрацыйных мер, дзякуючы якім уладзімір БРСМ на падпрямствах і ў арганізацыях Гродзенскай вобласці абавязаны пры заключэнні калектывных дамоваў з працоўнымі калектывамі ў раздзел «Моладзь» уключаць заўвагу аб падтрымцы пярэдняй арганізацыі БРСМ. Патрабуюць ад старшын гар- і райвыканкамаў выдзяліць райкамам і гаркамам БРСМ па 2 мільёны рублёў на рэалізацыю маладзёжных праграм і 1,7 мільёна рублёў на закупку артэхнікі, і абавязкова

падпісваць падтрымку старшын гар- і райвыканкамаў грамадзянскіх арганізацый ніко не падпісваць. Ва ўтварэнні інфармацыйна-маспайскай гарадскай і раённай бюджэты.

Намеснік дырэктара аднаго з падпрямстваў Гродна, заховаючы сваю ананімнасць, называе: «Гэты пратакол, кажуць, поўная лука. Гэта зразумела ўсім. Але калі «губернатар» загадаў, дык мы выконваем яго абавязкі». Гродзенскія чыноўнікі, да якіх у гэтай справе звярнулася «Народная воля», нібыта набралі ў рот вады. Ка-

лем, якія патрабуюць тэрмінаваць вырашэння. У мастацкіх іспытах не халае не толькі лекаў, але нават бітэ. Штат складанасці з забеспячэннем школ і дзіцячых саудаў. Замест таго каб пераправіць грошы на вырашэнне падобных праблем, іх уключаюць у абсалютна перспектывную арганізацыю», — гаворыць Алес Зарэмбюк. Ён перакананы, што спробы такім чынам купіць падтрымку моладзі будуць безвыніковымі.

Андрэй АДЛЯНЦКІ.

Уладзімір Саўчанка.

ДАЙДЖЕСТ

Умер легендарный кантри-музыкант Джонни Кэш

Звезда кантри-сцены Джонни Кэш скончался в клинике города Нэшвилла, штат Теннесси. Его жена Джун Карпер Кэш, с которой он записал многие свои песни, также умерла в 2003 году. Незадолго до того, как попасть в больницу, 71-летний музыкант жаловался на боли в животе.

Джонни Кэш превратился в героя Америки еще в 1950-х годах, спев "I Walk the Line" и "Ring of Fire". Он выступал в тюрьмах и даже записывал там живые альбомы. Его прозвище Человек в черном на самом деле было образом, который он для себя создал. На протяжении шести десятилетий его грубый баритон оставался одним из главных голосов в кантри. В 1997 году он перестал выступать, но продолжал работать в студии. Последняя его запись "American IV: The Man Comes Around" состоит как из авторских песен, так и из кавер-версий разных музыкантов. В целом же некоторые критики оценили альбом как мрачное размышление о смерти и разрушении.

В Гвине-Бисау — государственный переворот

В западноафриканском государстве Гвине-Бисау произошел военный переворот, президент страны Кумба Яла арестован. Выступая по национальному радио, армейское командование заявило, что "важно конституционную власть". Всем членам кабинета министров было приказано собраться в определенном месте столицы. По словам военных, их действия обусловлены тем, что президент не смог справиться с проблемами страны. Никаких волнений на улицах пока не замечено. Кроме того, лидер заговорщиков попросил жителей воздержаться от актов вандализма и ввел комендантский час.

Португалия, чей колонией долгое время являлась Гвине-Бисау, осудила переворот и призвала военных все-таки провести долгие переговоры с политическими выборами. "Правительство Португалии сожалеет о военном перевороте, происшедшем сегодня в Гвине-Бисау, и требует от его инициаторов немедленно восстановить конституционную законность", — говорится в заявлении португальского МИДа.

У берегов Йемена контрабандисты выбросили за борт 100 мигрантов

По меньшей мере 18 нелегальных мигрантов утонули в Аденском заливе. Как сообщили агенты ООН по делам беженцев, вооруженные контрабандисты обещавшие мигрантам перевезти их из Африки в Йемен, выкинули людей броситься за борт. 52 нелегальных мигранта спаслись, проплыв 10 километров до берега. Еще 27 человек считаются пропавшими без вести.

Почти все утонувшие — женщины и дети из Сомали и Эфиопии. Йеменские пограничники отметили, что это не первый случай, когда контрабандисты выбрасывают за борт людей, чтобы не быть пойманными береговой охраной.

Ливанец пытался угнать иорданский самолет в Бангкоке

В Бангкоке пресечена попытка угона иорданского пассажирского самолета гражданским Ливаном. Самолет авиакомпании Royal Jordanian с 248 пассажирами на борту выполнял рейс Амман (Иордания) — Куала-Лумпур (Малайзия). При транзитной посадке самолета в столице Таиланда один из пассажиров, позже оказавшийся гражданином Ливана, неожиданно объявил о своем намерении угнать самолет, а в случае неповиновения угрожал его взорвать. Благодаря оперативным действиям охраны самолета злоумышленник был быстро обезврежен. Проверка лайнера в аэропорту Бангкока показала, что взрывных устройств на борту не обнаружено.

Самолет продолжил полет без задержек, а ливанец тем же рейсом был отправлен в Амман для выяснения обстоятельств инцидента.

Из-за шторма в Черном море развалился украинский сухогруз

В Черном море из-за сильного ветра и шторма развалился надводный украинский сухогруз "Славутич-7". Все 14 человек экипажа спасены. ЧП произошло в румынском секторе ответственности моря. Судно следовало из Турции в украинский город Херсон. По словам сотрудников министерства, из-за сильного ветра и четырехбалльного шторма 109-метровый корпус сухогруза получил значительные повреждения. Через семь часов носовая часть судна оторвалась от кормовой.

По словам дежурного МЧС Украины, причины аварии будут установлены после обследования обломков судна. Он сообщил, что построенный в 1986 году сухогруз "Славутич-7" компании "Укрфрефлот" водоизмещением 1312 тонн прошел ремонт в 2002 году.

Эстония проголосовала за вступление в ЕС

Жители Эстонии поддержали идею о вступлении в Евросоюз. На референдуме 66,79 процентов избирателей высказались за вступление в ЕС, против проголосовали 33,08 процента. Всего в референдуме участвовали более 558 тысяч человек, то есть около 64 процентов граждан страны. Бюллетени, выданные пришедшим на избирательные участки жителям, содержали два вопроса. Первый — о вступлении Эстонии в ЕС, второй — об изменении конституции, которая в настоящее время не допускает вступления государства в международные союзы. Второй вопрос также был решен положительно.

Из десяти стран-кандидатов на присоединение к Европейскому союзу Эстония стала восьмой страной, чье население высказалось в пользу этой инициативы.

А Швеция сказала «нет» введению евро

Согласно итогам референдума, прошедшего в Швеции, страна не присоединится к государствам еврозоны. 56 процентов проголосовавших высказались против введения единой европейской валюты на территории Швеции. За введение евро проголосовали 42 процента участников референдума. Наблюдатели отмечают, что, хотя повторное голосование и может состояться, Швеция проведет еще по крайней мере десять лет вне еврозоны.

Противники введения единой европейской валюты имели преимущество над сторонниками евро на протяжении всей кампании, предшествовавшей референдуму. Однако ситуация изменилась после серии глав МВФ Швеции Анны Линд. Напомним, что днем раньше Линд подверглась нападениям неизвестного в магазине Nordiska Kompaniet в центре Стокгольма и получила несколько ножевых ранений в руку, грудь и живот.

Линд была важнейшим сторонником введения евро на территории Швеции. Результаты опросов, проведенных после гибели Линд, свидетельствовали о некотором увеличении числа поддерживающих введение единой валюты, однако результаты референдума опровергли возникшие оптимистические прогнозы.

«Лучший друг Беларуси» скорее всего возглавит левоцентристский альянс

О создании левоцентристского альянса под названием «Великая Россия — Евразийский союз» было объявлено в Подмосковье на третьем съезде Евразийской партии. Как сообщил глава политсовета партии Абдул-Вахид Ниязов, в предвыборный блок, помимо евразийцев, вошли Российская партия мира Рудлана Агушева, Гражданская партия России Дамира Серажетдинова, а также Российская партия труда Сергея Храмова, партия «Интернациональная Россия» Омара Бегова и Державный союз России Леонида Левашова.

Сегодня, 16 сентября, состоится съезд нового блока, где будет сформирован предвыборный список. Ожидается, что блок возглавит исполнительный секретарь Союзного государства России и Беларуси Павел Бородин.

Питье па-французску!

Асацыяцыя садзейнічаюча франкамоўнага пісьменства запрашае беларусаў да ўдзелу ў конкурсе на "Прэмію маладога франкамоўнага пісьменніка". Конкурс праводзіцца Асацыяцыяй сумесна з Міжнародным агенствам Франкафоніі, радыё France International і фондам BNP Paribas пад эгідай памочніка міністра замежных спраў Францыі па франкафоніі П'ера Андоэ Вільеэра.

Як паведаміў БелаПАН аташэ па пытаннях французскай мовы пры пасольстве Францыі ў Беларусі Аляксандр Маршэні, да ўдзелу ў конкурсе дапускаюцца маладыя франкамоўныя аўтары ва ўзросце 15-27 гадоў, якія не з'яўляюцца грамадзянамі Францыі. Яны павінны даслаць не друкаваную раней прозу — навуку, п'есу, казку або апавяданне аб'ёмам ад 5 да 25 старонак. Тэкст павінен быць адрэзаны ў двух асобных частках да 17 студзеня 2004 года поштай па адрасе: PRIZ DU JEUNE ECRIVAIN FRANCOPHONE B.P. 55-31601 MURET CEDEX — Tel./Fax 0562232099, або па электроннай пошце: rjc@rjc.fr.

Да тэксту неабходна прыкласти дасць з керакампіяй пасведчання асобы аўтара і яго пераклад на французскую мову, а таксама зваротным адрасам, тэлефонам, факсам.

Паводле слоў А.Маршэні, франкафонныя аўтары з Беларусі бралі ўдзел у гэтым конкурсе ў мінулыя гады, але пераможцамі не становіліся.

Ірына САЗАНОВІЧ.

Даваенная Віленшчына вачыма беларуса

Кніга "Віленшчына. 1919 — 1939 гг." пабачыла свет ў Варшаве. Аўтар гэтай грунтоўнай працы — уроджэнец Браслаўшчыны Часлаў Савіч.

Павольце інфармацыі Браслаўскага міні-рэсурсавага цэнтру "Павет", даследчык дагэтуль ужо выйшаў некалькі кніг, у асноўным прысвечаных Браслаўшчыне і бліжэйшаму наваколлі. У новым выданні аўтар распавядае пра асаблівасці Віленскага краю (у які ўваходзіла заходняя частка цяперашняй Віцебскай вобласці), падае звесткі пра населеныя пункты, а таксама прыводзіць генеалагічнае дрэва сям'і Савічаў. Асобнік кнігі ўжо даступны ў бібліятэцы Браслаўскага музея і па адрасе.

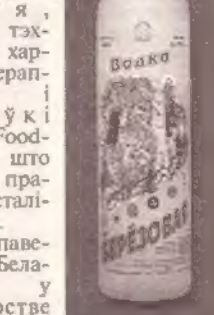
Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

Брэсцкая гарэлка прызнана лепшай!

Прадукцыя Брэсцкага лікёра-гарэлачнага заводу "Белалка" заняла першае і трэцяе месцы ў намінацыі "Найлепшая гарэлка" на конкурсе вытворцаў алкагольных прадукцый.

Конкурс праводзіўся ў рамках 8-й Міжнароднай выставы прадукцый харчавання і напояў, тэхналогіяў харчовай прамысловы і ў пакоўкі "Riga Food 2003", што днёмі праходзіў у сталіцы Латвіі.

Як паведаміў БелаПАН у Міністэрстве замежных спраў Беларусі, на выставе была прадставлена прадукцыя каля 550 кампаній з 24 краін, уключаючы Беларусь.

Ірына САЗАНОВІЧ.

БЫЛО...

«Санінструктара Ганну Іванайну Супруненка — расстраляць!»

Мікалай Мельнік сёння...

Да гэтай пары — а я ўжо стары чалавек — не дае мне спакою трагічная гісторыя з часоў маёй партызанскай маладосці. Нанова ўскальснуты даўні боль радкі драматычнай пазмы Івана Гілевіча "Паланэз Агінскага", якая была апублікавана ў газеце "Народная воля" 21 сакавіка 2001 года. З вялікай мастацкай сілай народны пэст сказаў пра вайну тую праўду, якая замоўчвалася і за якую шальмавалі Васіля Быкава і Святлана Алексіевіч.

"Не змерасьць гора, не залічыць нягод", выпайўшых на долю беларускага народа ў гады страшнага ліхалецця. І аб тым я ведаю не па чутках. Ніколі, ніколі не забуду той вясенскі дзень 1943 года... На мой сорам, раней не адважэўся напісаць аб гэтым і такім чынам не выканаў просьбу майго партызанскага камандзіра Івана Агеевіча Макаранкі, які ўсе гады пасля вайны прагнуў абляць чыстае імя нашай дарагой таварышкі — 18-гадовай Ганны Супруненка, якую ён запрасіў у атрад, абяцаўшы маці, што дачка вернецца дадому...

Ляўчына была ва ўзросце, у якім мы бачылі яе раней, толькі замест санітарнай сумкі ў руках трымала палатняную торбачку. Мы кінуліся да яе, а яна, пазнаўшы мяне, закрыла твар рукамі і горка заплакала. Мы разгубіліся, вымаўлялі нейкія няўдалыя словы і спалілі, стрымліваючы бурю сваіх пачуццяў і нічога яшчэ не разумеючы. Заўважыўшы нашу неабаякаваць, ляўчына крыкнула супакойся і пачала распавядаць на тое, што здарылася.

Знаходзячыся ў зоне баявых дзеянняў 13-та партызанскага палка С.Грышына, Ганна і я калі — санітруктар з трэцяга батальёна Аляксандра Кандрашэў (прашу прабачыць, калі не зусім дакладна прывяду яго імя) цёмнай вясенскай ноччу заблукалі, адсталі ад сваіх і вырашылі зачынацца ў бліжэйшай вёсцы. Ноччу вёску акружылі немцы. Гаспадыня, маці чатырох дзяцей, ведала, што чаканне сям'ю, калі карніз выявіць у хаце партызан. Яна парвала сваю падпалогую зброю і санітарнай сумкі, а самім пераапраціваў і тугіх вясковых людзей. Так і зрабілі. І людзі, ведаючы, што яны, і я не вышлі.

Немцы ж сабралі вясковых мужчынаў (у лік якіх зразумела, трапіў і Кандрашэў), кінулі ў гразавік і павесілі пад змоўнай аховай у Быхаўскі зборна-перасылны лагер. Вакол вёскі ішлі баі, не сціхалі кудамётныя і аўтаматычныя стралы. Гаспадыня ўтаварвала Ганну пераважаць, але тае, рызкуючы жыццём, пайшла шукаць сваіх. Праблукваўшы два дні па лясках, зарэніках і балотах, нарэшце дабралася да 13-га палка. Аднак сустрэча радаснай не была. Яе адразу ж затрымалі і перавялі ў асобны адрэс, пад партызанскімі знахарамі ў тым, што быўшы бы яна выдала немцам свайго таварыша і была завербавана фашыстамі...

І вось яе кінулі да нас з Валодзем у камеру сур'ёзна. Будзілі ноччу, валілі на дотпыты пад узмоўнай аховай, запалохвалі, нежэкалі, бы сапраўдную здзіўлену. Варталася Ганна з дотпытаў знясценым, часам са слязачкай лабам. Але прызнання ў прад'яўленых ёй абвінавачваннях СМЕРШ так і не дабіўся. Захоўваў ад пачу, дзячына баяжы-зыха-клясця, што яе сумленне чыстае. Мы з Валодзем глыбока спампалі ёй, асуджэнцы тых, хто прымушаў яе агаваць сябе.

Страшнае абвінавачванне, што абрунулася на гэтую юную чыстую душу, было для Ганны невыноснай пакутай. Яна замкнулася ў сабе, зачылася ў сваім горы. І мы пакутавалі разам з ёй. Пра сябе яна не гаварыла — толькі пра маю, свайго добрай старэйшай матулі, якая цяпер адна, без дапамогі, жыць у забытай Богам і людзьмі непрыкметнай вёсцы: хто ж аб ёй паклапоціцца?

Шукаючы, як дапамагчы Ганне, мы з Валодзем уварыліся пасля некалькіх запісак былому камандзіру Івану Агеевічу Макаранку. Аднак, ужо адрэзаны на тую час ад камандавання атрадам, ён быў пераведзены радавым у адзін з аддзяленняў батальёна палка. Хвілікі нават чуці, што і ён знаходзіцца пад арыштам, так што тая запіска ён

...і ў гады вайны.

— Заразілі! Гатоўся! Агоні! Ганна ўпала, але была жывая: куля, напэўна, трапіла ёй у нагу. Адна толькі куля!

Цяжка прывітаўся:

— Браткі! Я...

Раз'юшаны камбат падскочыў да яе, выхатыў парабаву і трыма выстраламі абавраў жыццё ляўчыны...

У той жа момант узяўся моцна вельер, падліў як з вярба буйны дождж. Але ніхто не ўшчыў і не вехаў на бору. Размахаўся папыху, панурыя і палудзеныя.

Мяне з Валодзем даставілі ў знаёмы свіран, з якога пад канвоём алдовілі на "палыну смерці". Сябра на світанні наступіла на тую жасную палыну, а я яшчэ дзе сутак пераў у шчыніцы адбываў тэрмін. У сваё аддзяленне вярнуўся спустошаным, разгубленым. Заглынуць боль, выкліканы трагічнай смерцю Ганны Супруненка, не мог. Хлопцы сустрэлі мяне цёпла. Чкалі.

Наступным днём на світанні пайшоў на тую жасную палыну. Скануўся: на месцы магіяльнага насыпу збурала яма. (Яшчэ не ведаў, што цела расстралянай забралі аднавоўшчыкі Ганны і пахавалі ў Кузьмінках.)

Я набраў вясенскіх кветак і ўсыпаў імі зямлю, палітую крыўдай Ганны. Кінуў апошні позрк на раскапаную магілу, глянуў у неба. 3-га хмар выглянуў край выціпала блесна жоўтага сонца. У хваёвым лесе нясема падалі свае галасы драбля і аўсянкі. І загучаў у мяне голас маёй бабці Марыі Герасімаўны, якая звярталася да яснага сонейка, да зямлі-матулі, да стыхій прыроды як да жывых, калі галасіла па сваіх заблуканых пры раскулачванні дочкаў...

...У складзе 566-га стралковага палка ўвесну 45-га я ўдзельнічаў у штурме Кенігсберга. З байчым сваёй роты ў кузае "студзёбска" ўважліў у горад, а ў гэты час адтуль рухалі шырокі патак мужчынаў, жанчынаў і дзяцей, ачужаных з нямецкай няволі Чыронай Арміяй. Нельга было адвесці вачэй ад гэтай бясчонага патаку. Спалуда, спачуванне змучаным вайной людзям залучаліся з прадчуваннем блізкай перамогі над нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Я ўважліва глядзеў у кожны твар у спадзеючы: можа, сустрыну знаёмых? Раптам погляд выпаліў у натоўпе твар чалавека, які нагадаў мне санітруктара Аляксандра Кандрашэва. Саскокваю з машыны, палітаво:

— Саша! Ты жывы? Як я рад!

Усхваляваны нечаканым сустрэчай, Саша распавёў, што ў той злашчасны дзень усе абды-доса менавіта так, як апавядала

Ганна. Заняўшы вёску, дзе спыніліся на налет санітруктары, немцы сабралі ўсіх мужчынаў, у тым ліку і пераапраціваў у звычайнага вясковага Сашу, вывеслі ўсіх у Быхаўскі лагер. Пасля яго адправілі ва Усходнюю Прусію, дзе ён працаваў на сельскай гаспадарцы.

Стрымліваючы слёзы, я расказаў яму пра расстрэл Ганны Супруненка.

— Не можа быць! — закрываў Саша.

Ён паблэй як палатно, асеў на зямлю і зарыдаў.

— Ганулька, родная, як жа гэта?! Прабач, ты ж 3-га мяне ўсе за што загінупа!

Я дапамог яму падняцца. Мяне даўно ўжо клікалі ў машыну. Перакінуўшыся яшчэ некалькімі словамі, мы абняліся, і, плачучы, развіталіся.

Нехта сказаў: вайна — гэта было так даўно, колькі можна пра тых жахі? А для мяне ўсе — быўшым сёння, зараз. Тую трагедыю я нясю ў сэрцы праз усе жыццё.

Вы, пэўна, заадаваліся: я быў моцна захвачаны ў Ганну (ды ці я адліл?). Але яна пра тое так і не даведлася...

Мікалай Мельнік, былы партызан атрада "Беларусь".

